

Etninen profilointi ulkomaalaisvalvonnassa

Kalle da Silva Gonçalves, rikoskomisario

thl.fi/antirasismikoulutus

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Tyypillisin väärinkäsitys on se, että pelkkä käsitys ulkomaalaisuudesta on riittävä edellytys toimivaltuuksien käyttämiseen

Ulkomaalaisvalvonta 1/4

- Poliisin lakisääteinen tehtävä
- Tulee Ulkomaalaislain mukaan perustua valvontaviranomaisen yleisiin tietoihin ja kokemuksiin laittomasta maahantulosta ja oleskelusta

Ulkomaalaisvalvonta 2/4

- Lain ilmaus yleisistä tiedoista ja kokemuksista toimivaltuuksien käytön perustana on altis subjektiivisille tulkinnoille
- Se, mitä ulkomaalaisvalvonnalla tavoitellaan ja kehen sitä voidaan kohdentaa, on usein käytännössä epäselvää

Ulkomaalaisvalvonta 3/4

- Tyypillisin väärinkäsitys on se, että pelkkä käsitys ulkomaalaisuudesta on riittävä edellytys toimivaltuuksien käyttämiseen
- Tämä voi johtaa siihen, että valvontaa kohdennetaan syrjivästi etnisen profiloinnin kautta ihmiseen, joiden ei tulisi joutua poliisin toimivaltuuksien käytön kohteeksi
- Ulkomaalaisvalvonta ei saa perustua etniseen profilointiin

Ulkomaalaisvalvonta 4/4

Päätös ulkomaalaisvalvonnan tekemisestä, laittomaan maahantuloon ja oleskeluun liittyvän yleisen tiedon tai kokemuksen pohjalta. UlkL 129a §

Valvontatoimenpiteiden ja kohteiden valinta: 1. tehtyjen havaintojen 2. vihje- tai analyysitietojen pohjalta. UlkL 129a §

Havaintojen tai tietojen jakaminen valvontaa suorittavalle portaalle tietojohdoisen poliisitoiminnan (johtamisen) keinoin valvontatoimenpiteiden perustaksi.

Valvontatoimenpiteet suodatetaan UlkL 5 § mukaisesti ihmis- ja perusoikeuksien sekä UlkL129 a § suhteellisuusperiaatteen kautta.

Lähteinä ulkomaisen ihmisen oikeuksille: 1. Perustuslaki 2. Euroopan ihmisoikeussopimus 3. YK:n KP-sopimus 4. EU:n perusoikeuskirja.

Kaikessa poliisitoiminnassa noudatetaan Poll 2-7 §

Tehtävän kiireellisyys

Tavoiteltava päämäärä

Kokonaisarviointi

Ulkomaalaisvalvonnan toteuttamistavat

- Osana kaikkea poliisitoimintaa
- Analyysiin perustuen

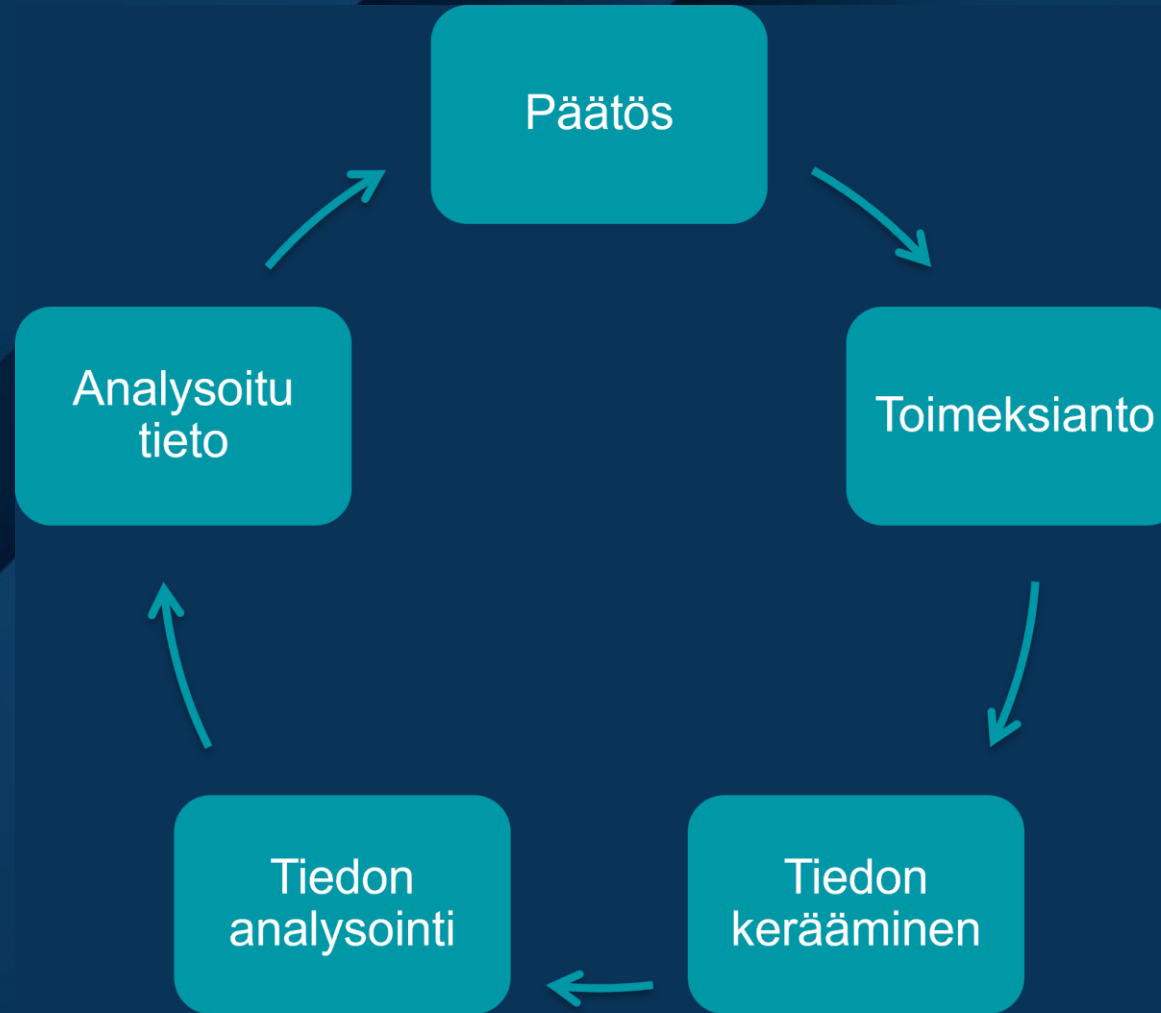
Valvonta osana muuta poliisitehtävää

- Poliisitehtävä
- Henkilöllisyyden selvittäminen
- Tieto ulkomaalaisuudesta
- Ulkomaalaisvalvonta
- Tarkoitussidonnaisuus

Valvonta analyysiin perustuen

- Lain määritelmä
- Analyysitoiminnan nykytila poliisissa

Ulkomaalaisvalvonta

thl.fi/antirasismikoulutus

Etnisen profiloinnin kieltö 1/2

- Valvontatoimenpide ei saa perustua ratkaisevissa määrin henkilön todelliseen tai oletettuun etniseen alkuperään
- Esimerkkitaupaus

Etnisen profiloinnin kieltö 2/2

- Viranomaisen harkintavallan piirissä ei ole kenenkään etnisyyden määrittäminen
- Mitään toimenpidettä ei tule perustaa poliisin arvioon etnisyydestä
- Etninen profilointi on aina syrjintää

Mikäli poliisin ulkomaalaisvalvontaa ohjaa rodullistettu käsitys ulkomaalaisuudesta, tämä voi johtaa siihen, että epäilykset kohdistuvat rodullistettuihin toisiin ja valvontaa kohdennetaan maassa laillisesti oleskeleviin ihmisiin sekä Suomen kansalaisiin, joiden ei tulisi joutua ulkomaalaisvalvonnan kohteeksi

Toimenpiteen perustelu

- Valvonnan perusteiden tulee olla selkeää niin asiakkaalle kuin valvontaa suorittavalle poliisille
- Epäoikeudenmukaisimmaksi poliisitoiminnan muodoksi on kansainvälisten tutkimusten mukaan koettu perusteeton henkilötarkastus

Lopuksi

Syrjintä ei edellytä pahaan tahtoa

Hyvä aikomus ei poista syrjintää

KIITOS

thl.fi/antirasismikoulutus

thl.fi/antirasismikoulutus

Yhteistyössä:

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET